

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délután. Ára évszámra 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyitócikk” cikkek sora után 20 kr. előlegbéküldés mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középposta, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, július 18. 1866.

(D.) „Bármily bihetetlennek tetszik, többé nem forog fenn a felett semmi kétség, hogy Bismark az 1848-iki magyar alkotmány visszaállítását követeli, és e követelésnek megnyerte a francia császárt is.”

Ez azon fontos hír, melyet éppen most a lapokban olvashatunk, s mely egyezik a merész porosz miniszternek azon évek előtt tett nyilatkozatával, melyet előtte már ugy József császár, mint savoyai Eugen s Austria több lángeszű férfa kinyilatkoztatott, miképp a mostani osztrák birodalom természetes sulypontja Budapest; s a Habsburgház trónjának egyedüli biztos alapja a magyar királyság.

A mióta a spanyol örökösödési háboru megkezdé szorítani ezen nagyhatalom széles alapu uralkodását, mióta a francia háboru s azt követett restauratio a római császári címet elvette a dinastiától, s mióta kivált az 1859-iki hadjárat nemcsak Lombardiától secundó genitúrákat is megsemmisítvén, Austria befolyását az olasz birtoknál csak Velen-czére szorította, a mely tartomány itt maradás is nem erőt és hasznót, de gyengülést és rendkívüli anyagi áldozatokat követelt a birodalomtól, és végre a mióta Poroszország ugy műveltségi mint hadtani intézményei által magát annyira erősítette, hogy a theoreticus és germanisalo bel experimentatiók örvényébe merült Austriát, német nagyhatalmi antagonismus által naponta inkább fenyegette; azóta mindinkább derült ki azon régi igazság, hogy azon birodalomnak, mely a Dunát uralva hivatva van az európai egyensúly és a világ-civilisatio érdekében évezredekig fenn állani, egyedül biztos sulypontja és erőforrása Magyarország s mellék tartományai.

A német theoreticus miniszterek feledve azt, hogy Austriának, mely vegyes népekből áll, állampolitikai s nem nemzetiségi feladatai vannak, soha sem tudtak kivetkezni azon magyarra, szlávra, románra praejudiciosus felfogásból, hogy Austria par excellence német hatalom, s így látjuk, mikép e legutóbbi háboru alkalmával is azt követelte ezen német politika, hogy a Hargita alján lakó harczias székely vagy Erdély délnyugati havasait lakó izmos román lelkesüljön és győzőn Schleswig-Holstein megtartásáért.

Az eszme az, s a hon és király egyesült érdekeinek s becsületkérdésének felfogása, a mi a csataterén sokkal inkább kétszerezzi a fegyverek hatását, mint a gyűtű vagy a vontasszövezés, a hadsereg hiában hű zászlóhoz, ha eszme, vagy legalább a gloire valódi érzete nem lelkesíti őt.

Értekezettek a néppel, kinek fiai ott vérzenek a csataterén, s tapasztalni fogjátok, hogy ő arra várt, mit mond e harczhoz az országgyűlés? s im a mitől ő várt, azt éppen azon napokban oszlatták el, midőn a birodalom s azzal együtt királyságunk is a legfenyegetőbb válság örvényébe jutott.

Im most a zászlót, mit a magyar királynak volt feladata, s mint hiszszük szándékozott is, kibontani, a birodalmat megtámadó ellenség bontja ki; Bismark proclamálja 1848-diki törvényeinket, melyet kormányunknak kellett volna proclamálni azonnal, a mint ő Felsége a practica sanctio alapjani jogfolytonosságot kimondotta.

Mit bihet egy nemzet a csataterén ellenségképp álló hatalmak és miniszterek ígéreteinek? Csábígérettel csökkenteni a harczfiak lelkesedését a strategia körébe tartozik; de a porosz miniszter ezen nyilatkozata arra mutat, hogy Austria erőforrása ott lett volna, miben most az ellenfél akarja keresni saját erőforrását u. m. a jogfolytonosság, tetteges végrehajtásában, 1848-diki törvényeink restitutiójában.

Austria kormányai nem akarták Magyarországot azzal megerősíteni, hogy kielégítsék, s most az elgyengített Magyarország nem számíthat az események mérlegében.

Ha most együtt volna az országgyűlés, s az 1848-ban megalkotott törvények értelmében mellette állana felelős ministeriuma, a nemzet azon jognál fogva, a mit őseitől öröklött s mit nemcsak az 1848-diki, de az 1744-diki 11-dik pozsonyi törvényeink is

részére biztosított, intézkednék a haza erőyes védelméről.

A megtámadott birodalomnak a practica sanctio alapjani védelmére ott vérzenek hadseregeink; közvetlen hazánk védelmére ha törvényeink értelmében állanak honvédseregeink s nemzetőrségünk, készen állanak vérünkkel és vagyonunkkal megmenteni a hazát vagy elvérzenék utolsó emberig.

Az országgyűlés által támogatott felelős kormánynak egy szavára erős hadsereg gyülekeznék a nemzet zászlói alá, s hazánk határait legalább is nem csapná át azon háboru, a mely ugy sem a magyar királyság, hanem a német hegemonia érdekében indított.

De a nemzet kezei le vannak kötve a rendkívüli válság napjaiban, s borzalommal kell gondolnunk Széchenyi rendkívüli mondatai közt azon mondatára, mikép jöhet idő, midőn a magyar királyság lesz „res nullius” és „cedit primo occupanti.”

Nem hiszszük, hogy az idő már itt lenne; s Bismarknak e cikkünk elején idézett törekvéséből sem az tűnik ki, mintha dinastiánk trónját s annál kevésbé hazánkat felforgatni akarná; de azt sajnálatosnak kell mondanunk, hogy ily rendkívüli időben, midőn az eseményekkel a czélzatok is villámsebesen változnak, a magyar királyság, a mely évezred óta saját sorsát a dinastiával egyetértve, saját országgyűlése és kormánya által vezette, s hol a nemzet fiai csak is a haza és király szavára képesek föllekesedve rendkívüli dolgokat mivelní, a mai napig sincs átadva magának.

Nincs, sőt a nemzet képviselése is a legnagyobb vihar napjaiban szétküldetett családi tüzhelyeihez; pedig a történelem tanítja, hogy az absolut hatalom alatt folytatott szerencsétlen csaták után, egy angol parlament s egy Pitt ministeriuma hogyan volt képes új lelkesedést gerjeszteni s dicső győzelmekkel helyre útni a nemzeti fegyver becsületén ejtett csorbákat, a történelem tanítja, hogyan adta vissza a pozsonyi országgyűlés a trónt Mária Teréziának, midőn a poroszok világ-hírű uralkodójuk által vezetve Bécsét elfoglalták vala.

Im e szózat vonul végig minden ajkon, hol van a királyság képviselése, hol van felelős kormánya, midőn a válság napjai mindinkább közelednek, midőn a trónörökösökkel a királyné a nemzet fővárosába jött s gyöngéd szíve ottan érzi legbiztosabbnak magát; hol van a nemzet képviselőinek férfias tanácsa, hol a honvédő harczosok erős karjai, kik egy lovagias nemzetbe vetett bizalmat igazolni is képesek legyenek?

Sok minden el van tévesztve, sok hibásan vetett magnak megtermettek keserű gyümölcsei, de azt hiszszük, még ma sem minden késő!

Az európai egyensúly követeli azon hatalmasság lételet, mely ma minden oldalról meg van támadva; a zavar, melyet a rendkívüli események előidézték, növekedőben van bár, de átlátszik azon is, hogy magok a támadó felek sem törekcszenek teljes felforgatásra.

Ily helyzetben üdvös és szerencsés békét kötni míg nem késő, erre pedig szükséges a lehető végerőknek is kifejtése. Dinastiánk végereje volt mindig egy jogaiba visszahelyezett, egy alkotmányosan kielégített Magyar királyság.

Lapszemle.

A „Pesti Napló” július 16-iki főczikkében a birodalom s a magyar királyság jelenlegi helyzetéről következő felette komoly jelentőségű megjegyzésekben fejezi ki nézetét.

A birodalom végveszélyében, Magyarország egy kétes jövő szélén áll.

Minket a történelmi szükségesség, a végzet csatolt össze.

A birodalom erőt, Magyarország biztosságot keresett a frigyben.

A szerződés, a királyi és alattvalói eskük csak éppen szentesítették azt, mit az események követeltek.

Ezért a birodalom sorsa természetes visszahatással van Magyarország sorsára.

Milyen lesz e visszahatás most, nem tudhatjuk. De éppen azért, mert nem tudhatjuk, ovako-

dunk akár az elbizakodás tulzása, akár az aggályosság télenesége által kockára tenni hazánk sorsát.

Nekünk a szerződés, a jog, a törvényesség terére kell állani.

Nekünk ismételve el kell mondanunk, hogy az országgyűlési feliratok a nemzet óhajtatásának és jogérzetének kifejezései.

Nekünk ismételve hivatkoznunk kell arra, hogy a szerződés, a birodalomnak a multban erőt, Magyarországnak biztosságot kölcsönözött. És hogy a birodalom gyöngesége és Magyarország szenvedése egyidejű a szerződés megvetésével.

El kell mondanunk, hogy az erőszakos kísérletek, melyeket a történelmileg kifejlett államszerkezet megsemmisítésére tettek, a birodalmat gyengítették meg, melyet erősíteni, s az államszerkezet iránti ragaszkodást tették erősebbé, melyet kiirtani akartak.

És ezeket elmondva, ki kell nyilatkoztatnunk, hogy e nemzetnek a borult jövődől előtt is főbb óhajtatása: a szerződés terére állani, a jogban és törvényben megtalálni azt az erőt, melylyel szövetségi összeköttetések támogatást és hazájának biztosságot nyújthat.

És ez óhajtatás gyors kielégítést vár. A birodalom veszélyes helyzete halogatást nem tűr. A birodalom tetemes része el van árasztva ellenséges hadaktól, csak Magyarország áll még szabadon. De Magyarország halott.

Magyarországgal mindent, vagy sokat lehet tétetni. De maga Magyarország nem tehet semmit, mert kezei kötve vannak.

A ki kezeit megszabadíthatja, a ki lelket önthet bele, az csak egy parlamentaris kormány lehet.

Nem akarunk mi vádat emelni a mostani kormány magyar tagjai ellen. Egyesek belátása és jó szándéka feletti bíráskodás ugy is háttérbe szorulna az események nagysága előtt.

A birodalom helyzete és Magyarországnak a birodalomával egyesült érdeke azt kívánja, hogy a kormányban legyen meg az az erőt, melyet a rendkívüli körülmények igényelnek, és az az erőt, a melyet az egész nemzet egyetértése adhat.

Ily erőt és ily erőt Magyarországon csak a parlamentaris kormány bírhat.

Ha Magyarország tehet még a birodalomért, a szerződésekért valamit, az csak akkor történhetik meg, ha visszaadják cselekvési szabadságát, ha oly kormány lesz élén, mely a nemzet akaratának kifolyása, melyben fennállásának, jogainak biztosságot látja.

A „Hon” pedig ugyancsak július 16-káról s hasonló szellemben így szól:

Vannak kötelességek, a miknek nem teljesítése nem csupán hanyag mulasztás, de positiv bűn.

Ily kötelessége a hazai sajtónak a jelen helyzetben: őszinte és határozott szavakat mondani az osztrák kormánynak; — szavakat, a mik nem saját véleményünket, de a közvéleményt fejezik ki, és a miket nem doctrinair okoskodás, hanem a megtörtént tények mondanak.

Tények mondják azt, hogy soha egy ország kormánya nagyobb bizalommal, loyaltással és jóakaró várakozással nem találkozott egy elégtelen s minden érdekeiben hátrát nem részéről, mint a jelen osztrák kormány Magyarország részéről, — s tények mondják azt is, hogy soha nagyobb veszedelembé országot bele nem vitt kormánya, mint a minöbe belevitte a jelen osztrák kormány Magyarországot.

Az eddigi várakozás ideje elég hosszú volt, az ezutáni várakozás nagyon rövid lehet; amaz néhány nappal több, mint egy év, emez nem tudjuk még, hogy hány órával több, mint egy nap?

Elhiszszük, hogy a balesetek sorozatának nem mind a jelen kormányfőnek az okai, ámbár azokat a legegyszerűbb emberek is előre látták és így látták előre; de annál nagyobb a mulasztásnak az államügyek vezetésével megbízottaknak, ha saját erjüket elégteleneknek találták, hogy mégis nem igyekeztek életre költöni a minden államfőnek legbelsőbb szövetségesét: a nemzetek erélyét és bölcsességét.

A mulasztás annál nagyobb, mert félévig volt a jelen kormányfőnek alkalmuk a magyar nemzet képviselése által értesíteni a helyes útról, mely az állam megtartására vezet, s melyről letévedve, annak nemcsak ellenfelei ereje, de saját gyöngesége ellen is kell küzdenie, s e félétet államfőink tisztán a kárbavesztett idők rovására igitatták, s midőn az állam sorsát a fegyverszerencsére appellálva, éppen legtöbb szükség lett volna a kielégített ország támogatására; akkor az oly loyali,

mint a mennyire hazájához és alkotmányához hű magyar országgyűlést télen hallgatásra ítélték el.

A milyen nagy hiba volt a magyar országgyűlést az első győzelem hírvételének napján felbeszakitani, még nagyobb hiba lenne, ha a jelen kormányfő azzal akarná azt helyrehozni, hogy a nagy veszteségek napjaiban az országgyűlés folytatását kísérsék meg.

Most már tények kellenek s nem nyilatkozatok, és legkevésbé vitalkozások.

Most már az országgyűlés, ha együtt tilne is, a helyzet óriási nehézségeivel szemben nem tehetne egyebet, mint: vagy teljhatalmat szavazni meg annak a kormánynak, mely teljes bizalmát bírja, vagy teljes bizalmatlansággal megtagadni minden anyagi és erkölcsi pártolást attól a kormánytól, mely ezt megszerezni elmulasztá.

A legjobb akarat indít bennünket arra, hogy e kísérletet ne tanácsoljuk a jelen kormányfőnek.

Vannak elodázhatlan kötelességek, miket államfőnek, kinek rendszerük meg van ingatva, meg szoktak érteni, s azoknak teljesítése is hazafini érdem.

A jelen kormány politikai rendszere nemcsak megingatva, de megtörve van már kívül egy, mint belül; szükségese-e, hogy az események által elítélt, az ország közvéleménye által megváltoztatni óhajtott rendszer főfiai azon kötelességekre figyelmeztessük, miknek kívánalmait betöltve, a nagyságából kilépett államvezér, mint hű honpolgár nyeri el polgártársai becsülését?

Magyarország az osztrák állammal együtt világrendítő veszélyek küszöbére jutott.

E veszélyek közepette, ha valami megmentést nyújthat, ez egyedül egy a nép bizalmát bíró főfjakból alakult felelős kormány mind Magyarországra, mind Austriára nézve, mely mind kül, mind bel politikájában új regeneráló időszakot megindítani képes.

A válság tizenkettedik órájában kötelességünknek tartottuk ezt határozottan és őszintén kimondani.

Nevezhetnek ezért bennünket kiméletleneknek; de mi bűnnek tartanók hazánk romlásának közlekedt elnézni egyetlen óvásra emelt szava nélkül a közösen érzett hazafini aggodalomnak, mely törvényes nyilatkozási teréről leszorítva, ez idő szerint, csupán a sajtó útján kereset magának érvényesítését.

Hadi krónika.

Északi harcztér.

Albrecht főherczeg tábornagy a következő hadsereg-parancsot bocsátotta ki:

Főhadiszállás Bécs, jul. 13. 1866.

Ő Felsége a császár legkegyelmesebben reám bízni méltóztatott az összes működő hadsereg parancsnokságát, s azt mai napon átveszem.

Észak és dél katonái, hű, deges szövetségesei! Egyesülten, mint érzelmeink mindenkor valónak, működésünk is ilyen leand! Hatalmasabban, mint valaha, harczozdott, hősiesség- és kitartásban egyenlő harczosokból, részben a már eddig kivított győzelem oktatásával, másrészt azon hű óhajattal, hogy a meg nem érdemelt balsorsot megboszulják, s az ellenség tulkapásának véget vessenek, gyülekeznek a hadsereg.

Egyesült erővel fejezzük be a nagy munkát; e mellett emlékeztünk folytonosan arra, hogy a siker azé lesz, kinek esze és saive egyenlőn helyén van, a ki ugyanazon időben nyugodtan gondolkodik, eszélyesen cselekedni tud, hogy — kedvezzen bár a szerencse akárkinek — csak az van elvesztve, ki meghagyja magát félemlíteni s önmaga mond le magáról!

Rendületlenül bizzunk tehát Istenben, ki védelmezi az igaz ügyet fejedelminkben, kik tőlünk várják népeik jóllétének megóvását, bizzunk saját erőnkben, mely minden új feladással ujonan feléled s elhatározottan menjünk a döntő csatákba a régi felkiáltással: Éljen a Császár!

Albrecht főherczeg s. k. tábornagy.

A „Militär Ztg” azt hiszi, hogy azon körülménynél fogva, miszerint naponként 20—25,000 ember tétethetik át délről északra, az ellenséggel néhány nap alatt 400,000 főből álló osztrák hadsereg állhat szemben Bécs és Olmütz között. Albrecht főh parancsnoksága alatt állítólag a következő csapatparancsnokok állanak: Gondrecourt, Thun, Ernő főh, Zaitschek, Rodich, Bammig, Molinari, Weber, Hartung és Gablenz; a lovasság parancsnokai: Edelsheim, Taxis, Pulz, Schleswig és Coudenhove; a tábornokhoz adatott: Pürker ezredes; a működési irodát vezető: Paumgarten vezérőrnagy.

— A „Presse“ egyik utóbbi számában ezeket olvassuk:

Az északi és nyugati részekben folyó német háború harcmezőinek összefüggése napról napra lehetetlenebbé válik. Mintán a középállamok is — az egy Szászországot kivéve — meg a szövetség is igazolhatatlannal sok időt veszteségetek hadi erőiknek előbb kiállítására, azután mozgósítására és egyesítésére: ennek következtében egytől működésük is csaknem lehetetlenné vált; egyenként elkülönítve pedig, a nélkül, hogy az Austria ellen működő porosz hadsereg jobb szárnya, Herwarth tábornok alatt Csehország délnyugati része ellen nyomulván előre, egyszer csak érintkezni fog azon porosz hadtestek balszárnyával, melynek Falkenstein altábornok parancsnoksága alatt az a feladata, hogy a német szövetségi hadjuttalékokat tüköletesen ártáthatatlannak tenni, akkor aztán a porosz hadseregek mind összeköttetésben működhetnek; akkor ők lesznek urai a helyzetnek Németországban, és nyugat felől a Duna hosszában előre nyomulván semmi által sincsenek többé fenyegetve, mint a nagyon messzire eső a könnyen sakkban tartható Mainz és Uim által.

A poroszok előrenyomulását illetőleg kiemelendő azon már táviratilag is említett bizonyos adat, hogy Frigyes Károly porosz koronahírhíradószálla júli 11-én Iglauban volt. A porosz előcsapata azóta Zuzimon túl Jettelsdorffig nyomultak, (sőt legújabb távirati jelentés szerint már Stockeraunál meg is verekedtek.) A brünni vonalon, hol úgy látszik a koronahíradó hadserege működik, az előcsapata Grosz-Selovitzig nyomultak előre, hol a Robert-féle gyárat meg is szállították. Brünnből egy hadoszlop Olmütz felé tett kitérést, s az őrszemei már Prosznitzban voltak, Olmütz felé két órányira. Egy másik hadoszlop Zwittau felé tart, Mährisch Trübanon át Olmütz felé folytatandó hadjáratát. A király főhadiszállása júli 11-én Zwittauban volt. Végre úgy látszik, hogy Olmütz felé nyomul egy a Felől Sileziában fekvő csapatokból és Stalberg tüköletesen kombinált hadtest is.

— A „N. Fr. Presse“-t egy utazó kereskedő, ki Brünnden megfordult, a következőkről értesítette:

A város (Brünn) 45,000 porosz által van megszállva Treshow tükölet alatt; a király, Frigyes Károly hg és Bismark szintén itt vannak; a poroszok bevonulásukkor dr. Gieska polgármester által fogadtattak, a város költőseinek díjaztatnak, de mindaddig nem vetettek ki szarcot. A porosz hadtest elővéde, mely 15,000 főnyi, Branowitznál áll. E tudósító visszatérése Bécsbe igen meglehetősen; a városból ki kellett menekülni, azonkívül egy dicséletes portyázó őrszárny által feltartóztatott, megkérdezték hol állanak az osztrákok, és midőn kitérőleg válaszolt, egy díszával könnyen megsebesített, végre azonban, midőn kinyilatkoztatta, hogy ő austerlitz szobá és rubát hozott Brünnebe, szabadon bocsátották, Austerlitzbe érkezvén, egy csoport paraszttal találkozott, kik egy kémert, állítólag a straszitzi főtanítót, elfogták és azt, kinél 40 talért találtak, Gayaba vitték. A tudósító, a nélkül, hogy tovább feltartóztatott volna, Biesen és Gündingen át Bécsbe érkezett.

— A „N. Fr. Blatt“ szerint pénteken este Lundenburg mellett és vasárnap Hangsdorfól keletre összeköttetés volt. A Radetzky-huszárok egy összeköttetése porosz véresekkel kiadó jelentéke nyebb lett volna. A poroszok főhadiserege Csehországon látszik lefelé vonulni és egyes osztrákoknak azon feladat jutott, az osztrákok összeköttetését Olmützzel, mi még eddig meg nem történt, megakadályoztatni és további folyamatban talán még Magyarországgal való összeköttetéseket is elvágni.

— A „Wien. Abendp.“ jelentése szerint Boroszlóban júli 11-dikén oly rendület tétetett közzé, hogy az összes fogoly osztrákok különböző nemzetiségeik szerint osztassanak fel és a szerint osztassanak be különböző várakba. Így többi közt a magyarok mindnyájan Neisse és Coselbe helyeztetnek el. A már más várakba elhelyezett magyarok áttétetnek és már júli 11-én délnél fél 3-kor egy kizárólag magyarokból álló 729 főnyi csapat érkezett Küstrinből Boroszlóba, hogy Neissebe vitessenek.

— Olmützből írják a „Presse“-nek júli 14-ről: „Az ide érkezett jelentések szerint ma reggel Prosznitznál összeköttetés lett volna, melyben az osztrák csapatok nagyobb számú foglyot ejtettek. Ma reggel Olmützzel rögtön azon hír terjedt el: „A poroszok itt vannak!“ Nem volt ez ugyan ijesztő hír, mert az erődök és várak elég erősek. De hihetetlennek tevétt mindnyájának, hogy a poroszokat vakmerőségük ennyire vigye és Olmütz vár-erődjei alá kerüljenek, és mégis így volt. A poroszok Konitzból (Olmütztől keletre) portyázó csapatot küldöttek ki és két ruhásak láttak tegnap este a várostól egy órányira eső Krönan faluban. Ustin, Lubenitz és Tschetitzben is láttak poroszokat, az utóbbi helységeben csak mintegy 20 ember jelentetett volna meg.

A pénzügyőrök a sörfőzdében a poroszok jöttének hírére hamar levetették egyenruhájukat és a sörfőzőlegények munkájukba állkoztak. Egy letczeni paraszt, ki Tschetitzből egy hordó sört hozott, több porosz által feltartóztatott, a hordó tartalmát megvizsgálták és a paraszt néhány, az osztrák tábor állását tüköző kérdés után bántatlanul

utnak bocsátottak. — Nebotesin és Topolaiban is jelent meg néhány porosz. — Tarouca gróf egy uradalmából Cseh mellett tíz pár ökröt vittek el. — „Heiligen Berg“-en hasonlóképp láttak tegnap néhány poroszt. Hogy a falusi lakosok ijedelme rendkívüli, el lehet képzelni. Sokan mindent elhagytak és az elszáncolt táborba menekültek, noha csak egyes poroszok merészkedtek magukat mutatni. Reménylhetők nem sokára határt fognak vetni a porosz portyázó csapatok zaklatásainak.

— Az ellenséges hadoszlopok mind közelebb nyomulnak Bécs felé; a Walais-dandár, mint egy Stockeraunól érkezett távirat jelenti, nem volt képes vagy talán nem is szándékozott a Jettelsdorffba benyomuló poroszokat Alsó-Austria felé irányított menetükben feltartóztatni, úgy, hogy ezek, mint mondják, két gyalog- és két lovas-ezreddel s több tükölet ágyúval Ober-Hollabrunnba (két postaállomásra a Dnától és háromra Bécs felé) bevonultak. Ugyanez a Brünnből előnyomuló ellenséges főhadiszlop a lundenburgi nagy fontosságú vasutegyesülési pontot foglalta el. Ez által nem csupán a Bécs és Olmütz közti vasúti közlekedés lett elvágva, hanem az ellenség a Lundenburg közelében fekvő Morava vizen való átkelés után egyszerűen Nyitra megyébe is betört és kitérhet meg. Azon körülmény, hogy elmulasztott az oly fontos utegyesülési pontot, minő a lundenburgi vasútállomás, az ellenség ellen megvédeni, azt lehet következtetni, hogy hadseregünk erejét egy nagy döntő tüközetre tartja fenn, mely a történelmi nevezetességgel Marchfelden, a Bécs közelében eső a Duna és Morava által körülfolyt nagy síkságon fogja a második hadjárat sorsát eldönteni.

— Günsersdorf, júli 16. A March folyón levő három fa hid felgyújtottak, a tűz idáig látszik. A Marchegg melletti államasuti hid alá van akasztva, s felvettetése minden órában várható. Morvaország kevés kivétellel már egészen az ellenség kezében van.

— Bécs, júli 17. A hivatalos „Wien. Ztg.“ Alsó-Austria kormányzójának népfelkelés rendezésére buzdító felhívását teszi közzé; hasonló felhívás intéztetett Felől-Austria, Karinthia, Krajna és Stiria népehez. — A bécsi polgármester egy, a nem egyenruházott polgárorség szervezése iránti engedélyről szóló hirdetményt bocsátott ki.

— Bécs, júli 17. A tirol csapat-parancsnokság jelenti, hogy júli 16-án Condino mellett szerencsés csatát vívtak Nicotera vezénylete alatt nagyobb számú olasz önkéntesek ellen; az ellenség jelentékeny veszteségekkel vettettett vissza Storó felé, elvesztett 2 zászlóaljparancsnokot, sok harcosát, kik közül 100 ember osztrák fogságba esett.

— Toulon, júli 16. Az elrendelt matróz behívás visszarendeltetett, a készülődések megszüntetettek.

Déli harcmező.

Az olaszok Triestet és Isztriát is el akarják foglalni; Olasz-Tirolt pedig mindenesetre. Erre nézve az „Italia“ júli 9-ről ír:

„Olasz-Tirol, melynek fővárosa Trient, épp úgy részét képezi Olaszországnak, mint Toscana és Piemont. Tirol Olaszország kapuja, onnét rontottak be mindig a németek a félszigetre. A mi Tirolt nincs kezeink között, Olaszország nem lesz biztonságban. Megengedjük, hogy Triest és Isztria kérdése fel nem adtár, csak fenntartassék. A mi Tirolt illeti, a békeelőzetek közé átengedése, mint feltétel, „sine qua non“ veendő fel, s minden fegyverszünet előtt elfogadandó.“

— Albrecht főherceg következő napiparancsát bocsátotta el Velencéből:

„Galliera, 1866. júli 11. A déli hadsereg katonái! Fegyvereinknek északon nem kedvezett az első harcokban a szerencse, azonban e sajnos esemény nem ingathatta meg Felséges fejedelmünknek az Isten, szent jogunk s örök iránti bizalmát; valamint ő, éppen oly rendületlenül van elhatározva az egész hadsereggel, egész Austria is a legvégső harcra, mindaddig: míg becsületteljes, Austria hatalmi állását biztosító béke nem fog életelni.“

A július 10-ki császári manifestumban közzétett legmagasabb elhatározás megváltoztatott feladattal tűz elénk. Míg a szükséges erő hátramarad, hogy az itteni várakat tartsa és a hű s bátor lakossággal Tirol, Belső-Austria s a tengerpart határait megvédje, én, a hadsereg többi részével seregünk erősitására északra vonulok, s hol úgytűnik el fog dőlni.

Bajtársak! Tudom, hogy legújabb győzelmeitek színhelyét csak nehéz szívvel hagyhatjátok oda; de e helyett bátorságotokat, erőteket újabb győzelemre remény élesztse. Ti hivatva vagytok az északon befejezni azt, mit délen oly fényes sikerrel megkezdettetek!

A velencei várak, Tirol és partvidék helyőrségeinek katonái! Titeket teszlek custozzai győzelmeitek örököseivé! Titeket hagyjak hátra, mint hű és vitéz őreit a megkezdett művek. Rendíthetetlen szívóssággal ragaszkodjatok e dicsőteljes hagyományokhoz. Bármint hozzon a jövő, őseitek kitarásával magasan lobogtassátok drága Austria zászlóit! Feladatotok oly szükséges délen, mint északon; mindnyájan hasonló dicsőségben s elismerésben részesülendünk. Nyugalomteljes bizalommal mondok nektek saját és az összes távozók nevében szíves istenhíradót a viszonzatlanság!

S ti, kik velem északra távoztok, egyestülve

ottani vitéz bajtársainkkal, mutassátok meg a világnak, hogy Austria ereje még meg nem törött, siessünk istenben és örökben helyzett bizalommal, mely bennünket már a legnagyobb nehézségek diadalmas legyőzésére tanított, a döntő csatába!

Albrecht főherceg s. k. altábornagy.

— A rovigói szép erőd szétrobbantása egyik volt a legirózzatlebbes és nagyszembű jeleneteknek. A „Kamerad“ erről Velencéből júli 12-kéről egy szemtanútól következő érdekes közleményt ad:

Júli 9-én adatott ki a parancs az erőd művek szétrobbantására, melynek legfeljebb éjjel végrehajtania kellett. A legnagyobb gyorsasággal minden, mi az erőd művekből egyáltalában még elszállítható vala, elszállítottak; 145 vontosbű ágyú, melyek elvitte idő hiánya miatt lehetetlen volt, részint beszegeztetett, részint a vízbe dobattak. A négy nagy küfal-erőd és öt földerőd, valamint a különféle őrházak és raktárak oly állapotba helyeztetek, hogy részint légherőpíttethessenek, részint felgyújtathassanak. Mintán nagy mennyiségű lőpor-készlet — mintegy 2000 mássa — volt az erődökben, ennélfogva a szétrobbantás igen könnyű vala; csak a különböző erőd művek lőpor-raktárait kellett aknacsatornak által összekötni s azokat lőporral behinteni, hogy a siker biztosítva legyen. És ez meg is történt; egyelőre azonban a különböző épületek és raktárak is körülkerítették gyúanyagokkal, s arról is gondoskodva lön, hogy ezek egyszerre meggyuljanak. Este 8 óra felé a helyőrség kivonult és csak a mérnöktest azon egyénei maradtak hátra, kik a szétrobbantást eszközözlendők voltak és egy kísérettől hátrahagyott huszárcsapat. Pontban 10 órakor az első nagyobb erőd oly rémítő durranással roptult a léghő, hogy Rovigóban egy ablak sem maradt épen, a föld ingott és az explosio itt Velencében is hallható vala.

Rémülve futottak Rovigo lakosai az utcákra, legközelebbi perczben a második explosio következett be, még nagyobb az elsőnél. Egmagas tűzoszlopok emelkedtek fel, és ezen éji jelenet iszonyatosságát, még az ezer meg ezer bombák szétlobbanása fokozta, melyek visszahagytak. Kilencz-szer ismétlődött a pokoli zaj, mintha a föld romokba dőlt volna, míg végre mintegy félóra múlva minden csendes lön, és csak a tűztenger és koronkint szétrobbanó bombák jelölék azon helyet, hol egykor a szép erőd művek állottak a Po partján. Maguk a tiszték, kik résztvettek, e látványt oly rémítő nagyszerűnek mondják, hogy sokszor a vér megfagyott ereikben, arcukat elfordíták, hogy a roppant dúlásokat ne lássák. Ezen pusztító művelet oly tökéletesen sikerült, hogy az erőd műveket csak egyes romok és szénhalmok jelzik.

— Berlin, július 18. A tegnapi „Staatsanzeiger“ alaplaeoknak nyilvánítja azon birlapi híreket, mintha Poroszország, Cseh- és Morvaországot magának átengedtetni kívánná. Poroszország célja: új szövetséget alapítani, s német parlament által. A porosz király főhadiszállása Lundenburg; az egész porosz hadsereg a Thaya partján van felállítva.

— Páris, júli 17. A mai „Patrie“ szerint még nem érkezett hivatalos válasz Bécsből; magán tudósítások szerint kedvező megoldást lehet remélni. — Az esti „Moniteur“ jelenti, hogy Napoleon herceg küldetésével utazott Victor Emánuel királyhoz.

— Bécs, júli 17. A „P. L.“-nak írják: A válság órája közelebb van. Ez mind a diplomai alkudozásokról, mind katonai tekintetben egyaránt áll. A tegnapi Brünnből — hol jelenleg a porosz király és Bismarck gróf tartózkodnak — ide érkezett a porosz udvari franczi követ, Benedetti, meghozta a Poroszország által indítványozott békeelőzményi alapokat, melyeket Franciaország pártól, miután a Tailorák kabinetje — ez még megerősítést váró tény — Poroszország első javaslatait, mint további alkudozásokra nem alkalmas pontokat visszautasította. A bajor lapokban keringő jelzések azon javaslatok tartalma fölött mind túlzók, mind igen súlyosak és mindenesetre mind Austria jövő helyzetét porosz vezénylete alatt újra alakult német szövetségen kívül helyezik, ha mindjárt a legszorosabb szövetekezés alapján is. Benedetti tegnap Mensdorffal érkezett és ma reggel ő Felségénél hosszabb kihallgatáson volt. A császár a végleges nyilatkozatát ma és holnap reggelre föltartotta.

— Bécs, júli 16. Lundenburgba ma 4,000 porosz vonult be. Frankfurtot a poroszok ma elfoglalták.

— Az „A. A. Ztg.“ egy levelezője egészen hiteles forrás után állítja közölhetni, hogy Napoleon kübejárása folytán Poroszország előbbi programja változott. Előbb Bismarck annexiót és Austria-nak a Bundból kizárását követelte, most az annexiót fenntartja ugyan, de Németországban egy államszövetséget kíván, melyben legbefolyásosabb szava Poroszországnak legyen, Austria pedig csak is a Bundhoz tartozó országrészei arányában legyen képviselve.

— Pestről július 15-kéről írják: A vasúti s gőzhajó közlekedés csak Pozsonyig megy. A császár jóvá hagyta, hogy az alakítandó magyar önkényes csapatok élére a honvédtisztek alkalmaztassanak, kik eziránt kérelmeztek volt.

Levelezés.

Ploest, július 16.

Tegnapelőtt érkezvén Ploest, itt mindent egész ellenkezőleg találtam, nem mint a lapok írták, a politikai ügyben minden csendes, legalább Ploestig. Törökök még sehol sincsenek az országban; holnap indulok Giurgevóra, onnan talán többet irhatok. Hanem egyéb rossz újság van itt, Jásziban, Rimnicserát és Buzoban a cholera nagy mértékben kiütött, annyira, hogy az emberek az utcán elesnek és egy pár óra alatt vége; itt Ploesten tegnap kezdődött és ma délután 5 óráig 16-an haltak meg; éppen most jövök egy háztól, hol egy másfél éves gyermek az éjjel fél 1 órakor rosszul lett és most meghalt, hasmenés kevés fordul elő, hanem csak hányák a beteg és mind feketét, mint a fekete vér.

Pozsony, július 16. 1866.

Politikai lapnak kevés oka lehet arra, hogy olvasóját, különösen a mai időben, megnevettesse; de ha korunk hadviselésének bíles intézményei erre tárgyat adnak, kár volna azt nem tudatni, így például a német szövetségi sereg főparancsnoka Károly bajor herceg szolgálati környezetének szorosán meghagyta, hogy ő hadvezérségéhez reggeli 9 óra előtt senkit se bocsássonak; az őreg ur bizonyára kedveli a hálorúhas reggeli időt, de hogy hadvezérnek nem való már a hannoverai fegyverlettel eseményeinek igazolása, midőn nem birt 3 napi visszaemlékezés tehetséggel s egyáltalában meg nem ismerte azon tisztet, kit 3 nappal főhadiszállásán fogadott. Ugy látszik, hogy nemcsak a jó diplomata száma fogyott meg, de a jó hadvezéreké is.

A konyha-művészetnél jól mondják, hogy sok szakácsnál előzsa a levest, mert bizony a német szövetségi sereg csigasebességgel tett előhaladása is a számos külön államosca intézményeiben lehet — legalább részben — a megfajtás kulcsát. A velünk szövetséges német seregre igazán mit se adtam már a kezdet első percétől fogva, s úgy látszik, hogy minden alkalommal igazolják, mert nem rég egy bajor lovasság vezetője is azt az ügyességet követte el, hogy fölsőlegesen tartotta előcsapatot küldeni, s egyszer csak azon vette észre, hogy szép véletlenül a porosz seregre bukkant, mely a vitéz bajor huszárokkal szétugrasztotta.

A bécsi lapok eddig még jó bizalommal vallanak, hogy a franczia és orosz részről nyilatkozatok Austria területének épségét emlegették, ma azonban így ír a „Morgen Post“: Franciaország nem szakítja meg a jó viszonyt Poroszországgal, Oroszország pedig kinyilatkoztatta, hogy a német államok hadi dolgát teljes semlegességgel fogja nézni, kelle-e tehát már ennél több Poroszországnak?

Mig kívül így állnak a dolgok, addig Stiria fővárosának Grácznak lakói dr. Rechberg egy derék indítványát fogadják el, melyben a többi közt megkéri ő Felséget, hogy e helyzetnek véget vetendő hívja össze a magyar országgyűlést, s adja meg, mit az mindkét felirátában kért. Volt alkalmam többekkel beszélni, kik a szomszéd tartományokból jöttek vagy inkább futottak hozzánk, olyanokkal is, kik hidegebb vérmérséklettel tekintik a mostani dolgok folyamatát, s mindenki azt mondá, hogy a Lajthán túl intelligens és nem intelligens egyaránt mondja, hogy „el vagyunk veszve, ha a magyarok ki nem segítenek.“

Poroszország a békefeltételek előzményeül a magyarok felszabadítását említi, úgy látszik, hogy a hadviselő ellenfelek azon gondolatlat is foglalkoztak, hogy a csatát Magyarországra tegyék át, mely esetben az olasz sereg szintén Illirián át tartana Magyarországra. Német lapok, mint a népgjeg megsértését közlik, hogy Klapka tábornok felszólította volna a porosz fogságba jutott magyar katonákat, hogy az általa alakítandó magyar legioba lépjenek; délen is szándékoznak magyar légiót alakítani, s Kossuth már volt is Milanóban, és Garibaldihoz is elutazott. Bolognából írják továbbá, hogy ott már 30 fogoly magyar jelentette is a legioba leendő belépését.

Velence átengedését illetőleg már jönnek a vigasztaló cikkek, kimutatják, hogy e tartományból Austria csupán 26,000,000 jövedelmet vett be, mig kiadásai kétszeresé többre mentek, miután csak maga a folytonos katonai megszállás 40 millióba került, és a polgári igazgatás is 14 milliót vett igénybe, mely szerint tehát Austria-nak csak kurtulete kisebbedett volna 456 négyszeg mfddel, mig jövedelme e szép vigasz szerint szaporodott. Valjon ha a magyar alkotmány helyreállítatnék, nem lehetne még hasonló nagyobb valódi előnyöket kimutatni?

Ha az ember politikára gondol, önkénytelenül kérdi: ugyan miért nem adnak még semmit Magyarországnak? Austria még e válság teljes perczében, midőn egészen izolálva áll, se akar feltétlenül bizni azokban, kik biznak benne.

Clam Gallast a hadiörvényszék már felmentette s Hennikstein is, ki a magyar hadjárat alkalmával Haynau segéde volt, társával együtt ezt várhatja.

A mai bécsi lapok egyrésze kimaradt, a közönség azt hiszi, hogy ezek igen terjedelmes felvilágosításokkal akartak szolgálni, s ezért jónak láttak kézni, mindez emeli a lázas izgatottságot,

míg a való hű (tűkre teljes) tájékozást nyújthatna, egyébiránt itt már a fűvek is megszűnnek és a kővek is elbeszélnek az idők krónikáját.

Az Olmütz alatt összedetett északi hadsereg egyrésze mai tudósítások szerint Szokolczánál jön be Magyarországra, s N.-Szombaton át Pozsonyba tart s innen megy Bécsnek, hogy ismét szembe juthasson a poroszokkal. E szerint az ellen érte volna azon célját, hogy legalább a hadsereg egy részét az állam annyit emlegetett középpontjától Bécsből elszakítsa, s azt most kurtulni kényszeríti, különben is kimerült katonáival. A porosz sereg egyrésze is szándékozik ez utat tenni, s a mai hírek szerint Szokolczától mintegy 3—4 óra járásra van.

A múltkor röviden említettem volt, hogy itt egész székér csapatok vonultak át, melyek szintén az előbb említett vonalon jöttek be, vasárnap estig, éjen és napon át 7000 kocsi, ment keresztül a Dunán, mely 200,000 mérő gabonát szállított.

A Bécs és Pozsony közti hajózás ma megszűnt, s a személyszállító gőzös Pestről csak Pozsonyig jött. E lapok olvasói közül bizonyára többen ismerik a Pozsony és Bécs közti szép vasúti hidat a March vizén át; most e hid megmaradása is bizonytalan, aláadását és a furásokat ma megkezdették, hogy szükség esetén légheróphithessék.

Pozsony és Bécs közt a Dunán lévő minden vízi malmot, vízi járműveket egyelőre Pozsony alá kell bocsátani, s szükség esetén az ittlalókkal együtt Komárom felé, hogy a porosz sereg, melynek egyrésze Hainburgnál szándékozik a Dunán átkelni, hidépítésre használható semminemű anyagot ne kapjon.

A dolgok mostani állása szerint valószínű, hogy a pozsonyiaknak is lesz alkalmuk a poroszokkal itthon megismerkedni; van is ám mindenfelé hűledező arc, a bécsiek és brünnek jó nagy része idefutott, a szállodákban már csak kegyből kaphatni szállást, az utcán mindentit batyus emberek járnak, kik bizony okosabban teszik, ha otthon maradnak s egy mivel: nép katonái elől nem futnak minden ok nélkül, azt ki sem tagadhatja, hogy a porosz katonák bizonyára ha nem miveltebb, de olyan igen, mint az osztrák; mert ott a rövid katonáskodási rendszer egészen más népet ad a katonasághoz mint Auszriában.

A szövetségi tanács Frankfurtból Augsburgba költözött. A porosz király a korona-hercegnek és Frigyes Károly hercegnek is kinyilatkoztatta, hogy mielebb öbajtja, hogy Frankfurtban és Olmützben porosz katonaság legyen, mert így a béke hamarabb sikerülend. A prágai „Politik“-et azért, mert a császári manifestumot közreadta, a porosz hatóság lefoglalta és betiltotta volt, de később mégis megengedte kiadását. Csehországban az igazságszolgáltatás már is porosz törvények szerint történik és a porosz király nevében. A „Kamerad“ — katonai lap — a nép felfegyverzését ajánlja.

Dézs., július 12.

Décsi Károly ur ezen lapok folyó évi 79. számában azzal vádolt: „hogy a szekerestűrpén elpusztult ev. ref. egyház birtokát, templom helyét eladandó vagyok, ha még el nem adtam a stíneji görög egyesület oláh felekezetnek, amennyire tudomására jött.“

Rosszul jött tudomására tisztelt D. K. ur! Önnek, mint ügyvédnek s az igazság ex offio védőjének, ki osztrák és magyar törvényekből vizsgált állott, kötelessége lesz vala magának bizonyos tudomást szerezni azon ügy állása felől, a melynek védőjéül lépik fel, s pozitív tény, nem holmi „eladandó, ha még el nem adta“-féle bátorzathat vádat emelni.

Ha ön csak saját körébe szórja gyanúsításá szikráit, még tollat sem emelek védelmemre, mert ki engem ismer, ilyesmit el nem hisz, de midőn a nyilvánosság útján lépik fel ellenem ráfogással, nem tehetem, hogy meg ne cáfoljam, s fel ne világosítsam azokat, kik önnek s gyanúsításainak talán hitelt adni hajlandók volnának.

Ki valamely közügy élén áll, arra nézve a gyanúsítás korunkban nem jöhet váratlanul, s kinek elébe tevékenységi munka kört szabott hazafini s vallásos kötelessége, ilyes mire el is lehet készülv, de, midőn legtisztább buzgalomunk s kötelességünk teljesítéséért nem csak gyanúsítással, de ráfogással alapuló rágalommal illetetünk: méltán fájhat a kebelnek, lankad a buzgalom, s nem csoda, ha a vallásos ügyek iránti hideg közönyösség igazoltnak látszik.

De lássuk a tényt.

1863-ban a Dézsén volt közzsínat alkalmával elhatározottat 77. jegyzőkönyvi sz. a. s az egyházi főtáncs 4. sz. határozata által jóváhagyott, hogy a desolata ecclesiák 10 holdon alóli birtokaik eladásának, s a bejött összeg a fenálló s szegényebb szomszéd anyagbáz felségéllésére fordítassék; ez okon a sz. törpén 6 hold 20 □ önyi ref. egyházi birtok, hol akkor 5 lélek volt, most egyetlen reformatus sinec, eladatni határozottat; sz. törpén fiája a szinte szegény színeji anyagbáznak, a sz. törpén kevés canonica portio, mely több eldarabolt földelből áll, s távolagsa miatt a színeji egyház nem kezelhette, a részletes zsinat birével elcserélni határozta, s a cseré szerződés meg is kötött, mely szerint a színeji egyház egyik buz-

góbb hive, Mányában lakó récei Pap Albert ur a sz. törpén csekély birtokért egy egész örökséget vett a színeji egyház számára, mely áll egy jó házból, kertből, 12 hold birtokból, s ezenkívül 120 forintot ajánlott iskola építésére.

Ezen szerződés, melyet nem én, hanem a színeji egyház kötött récei Pap Albert urral, és nem a színeji g. e. hitű oláh egyházzal, mint sok tekintetben előnyös, általán jóváhagyott, s gondnoki kötelességéből kifolyólag az egyházi főtáncshoz megerősítés végett felterjesztetni rendelt, mert általam csak is feltételeken van helybe hagyva ezen cserézés.

Ez az ügy állása, most már itéljen az olvasó közönség.

Idősb Pataki Dániel,
a dézsai ref. egyházkerület egyik főgondnoka.

T.-szántó, július 12.

Július 6-ka reánk nézve az Isten látogatásának napja volt, mert 33 ház, több mellékepület és takarmány, ezek között a papi lakház is a pusztító tűzvész martaléka lett. 33 család maradt hajlék, ruba és kenyér nélkül pár óra alatt; oly dühvel pusztítván a tüzelem, hogy legszükségesebb holmikat sem érkezhettünk a lángok elől megmenteni. Nevelte a veszély borzasztóságát még az is, hogy a papi házban két egyén szinte egy félóraig volt bezorolva a folyó meleg füst és tűz között, míg csakugyan mindketten megsebesülve egy ablakon át kiszabadítottak. Ezek közül egyik, az én 84 éves öreg anyám a tűzben kapott sebei következtében f. hó 8-án az öröknyugalomra csendesesen átszenderült. Így lett kettős az én veszteségem, a mennyiben 18 évi szerzeményemmel együtt jó öreg anyámat is el kellett vesztenem.

Nagy csapás!! Keserű sors reám nézve! De azért nem zúgolodom. Előttm a könyvek könyve, onnan vigaszt meríték, onnan olvasom. „Te pedig óh! Istennek embere, kövessed a békességes türelmet“ (Tim. 6. 11.) és ismét onnan olvasom: „hogy azoknak, kik az Istent szeretik, mindenek egyaránt javakra vannak“ (Rom. 8. 28.) És aztán látom és tapasztalom azt is, hogy vannak jó emberek, kik emberbaráti szeretetüket éreztetni s a nyomort enyhíteni kész szívvvel sietnek; vannak jóbarátok, kik a nyomor napjaiban tüntetik ki igazán a baráti szeretet legkegyeltesebb jeleit. Oh! mily jólesett látni és tapasztalni néhány jótétvő munkás szeretetét! Nem sőttem meg talán szerénységüket, habár futólagosan megemlítem, hogy t. Kovács Sándor ur és neje t. Orbók Anna urasszony a veszély után mindjárt több elégett szerencsétleneknek enniük küldött, azután másnap néhány mérő lisztet, szalonnát, zsírt, kását s egyéb élelmi szertek osztott ki közöttünk. Így t. Bölöni Károly, Elekes Károly és Lőrinczi Károly urak is nem késtek segédelmükkel és szomorúan bár, de megható szíves részvétellel siettek enyhíteni a nyomort. Fogadják halás köszönetemet a nemeskeblű jótétvők azok nevében is, kik velem együtt érezték és érezik a munkás szeretet kedves hatását! Idvezitünk hiv követőiük: mert könyveket törlesztenek le a sírók szeméiről! Áldja Isten őket minden lelki és testi áldásaival!!!!

Végül meg kell említenem még a pusztító tűzvész eredetét, hogy legyen ez tanúságul a gondatlan és beczéztetni szerető szülőknek. Egy özvegyességben élő volt földesur Tasnádra vásárra menvén, három gyermekét hagyta otthon. A nagyobb mintegy 14 éves leány benn a házban volt, a kisebbik mintegy 10 éves kúnn egy nagyon szűk helyre rakott és a két szomszédházzal csaknem érintkezésben lévő szalmakazal közelében játszadozott, sárból sítőkemenczét csinálva, azután ugyan csak sárból kenyértésztát, hogy süssön, míg végre készen lévén a sártésztá, mondá a másik játszótársnak: „Az én tésztám készen van, már befűtök“, s ekkor a házban lévő néne gondatlanság mellett gyufát hozván ki, tüzet gyújtott sárból rögtönzött kemenczéjében, melyről legelőbb a kazal szalma, azután az égő gyepen át a papilak s erről a több házak borultak lángba. Ezt azoktól tudom, kiknek a leány későbbre maga elbeszélte.

Itt a tanúság szülők! neveljétek jól és gondosan! Szoktassátok hasznos munkásságra már kisgyermekkorában gyermekeiteket és ne beczéztessétek; mert a beczéztetett gyermek előbb-utóbb, de bizonyosan veszélyt, bánatot és keserűséget hoz az ő szülei: és még egyet ne feledjétek: a gyufát mindig zárjátok el a keze alól, hogy játékszerül ne használhassa azt!

Kovács Ferencz,
t.-szántói ref. pap.

Kukuricza tárgyában tett új felfedezés.

Mely szerint azt mihelyt megcsövedzik és megszemszik, 8—10 nap alatt úgy meg lehet érlelni, hogy azonnal mind a termést, mind a korját teli helyére el lehet tenni.

Az ez irányban tett tapasztalatom után adom elő, miszerint a múlt 1865. évben így érleltem meg kukuriczám között 40 szálát zöld éretlen korában a megszemszések, melyek közül több helyre példányokat is mutattam be; a csirázó képességét is ez időn megpróbáltam sikerrel.

A gyakorlati mű oly egyszerű, hogy azt minden gazda megteheti kukuriczáján egyszer, vagy többször 8 nap közökben, mely csak ennyiből áll: Mihelyt a kukuricza megcsövedzett és megcsövedzett, vágassék le földszint tővestől, hagyassék ott a földjén 8 vagy 10 nap. Ezalatt az tökéletesen kiszárad; mert kanikulai meleg van, tökéletesen is megéri, szemek megteik, még a leggyengébb és még tejnedvében lévő főzni valónak is, a nélkül, hogy homoru vagy ráncos lenne. A csöborítékokat nem kell felbontogatni a száradás idejében.

Ha kérni valaki, hol vettem e tudományt? most egyelőre csak azt felelem, hogy az 1864-dik év szeptember 29-ki fagy kártételein való gondolkodásom után tettem a fenirt 1865-diki kísérletemet; legyen elég most vagy egy száz szálon a próbát megtenni, és ha úgy nem sikerül, mint mondám: szememre vetni. A próba sem időbe, sem költségre, sem kárba nem kerül. Az előnyök pedig meglesznek, ugymint: 1) nem veszi el az őszi hideg; 2) a termés czukrosabb lesz, tehát hizlálásra és kenyérnek jobb; 3) piacra jókor kiállítható; 4) a zöldkorban megszáradt körök marha teli takarmányul jó időben betakaríthatók; 5) ha majd nagyobb mérvben kezelteik, a tarlója öszibúza vetés alá megugorítható; 6) a kukuricza május, június, július havában a szemzésig még a Kárpáthegyek közt is 100 nap alatt kifejlődven, ezen módon még ősz előtt megérlelhető, s kenyérpótlékul használható lesz, a zab- és árpa-kenyér mellett.

E módot a magyarországi lapokban is közzé teszem. Az országos magyar gazdasági egyesületnek pedig még a múlt hónapban e fölfedezést bejelentvén, a múlt évi kísérleti termelésemből egy példányt kóróstól, csövestől felküldvén bemutatam, kérvén a próbát szakértőleg megvizsgáltatni, mi ha megtörténik, reményem közé fog tétetni. Addig pedig a fűrkésző gazdaközönségnek alkalmat kívántam nyújtani most, midőn a szemzés ideje beálland a próbátételre.

Kelt az 1866-dik év július 11-én, Debreczen mellett Hajdu-Böszörményben.

Öreg Somosi Mihály,
hajdu-kerületi volt táblabíró.

Különfélék.

Ö Felsőge a királyné Budán szombatán d. u. 5 óra tájban 6 exciál a főudvarmester és főudvarmesterén, gró Könyessé és gr. Könyessé, valamint b. Sennyeiné kíséretében három fogaton a budai hegyek közé kocsizott ki, s az ottani vidéket és villákat tekinté meg, miután a császári gyermekek az orvosok tanácsa folytán a nyarat szabadban fogják töltetni. Este 8 órakor a Felsőge ismét vizszatért az udv. palotába. Rudolf koronaherceg és Gizella főhercegnő 8 cs. fenségeik a szombat estét udvarukkal a Széchenyi hegyen töltötték. A vasárnap reggelt a Felsőge a csász. gyermekekkel a palotakerében tölté, azután az udvari kápolnában meghallgatták a szent misét. Esti 6 óra felé Rudolf koronaherceg nevelője kíséretében sétakocsizást tett a városligetben, honnan 8 óra tájban tért ismét vissza az udv. palotába. Mint általánosan, különben jól értesült személyek állítják, Ö Felsőge a királyné, ugymond a „H—a“, még a legkedvezőbb esetben is késő ősz előtt aligha térne vissza Bécsbe, s az egész időnyt a Felsőges Asszony anynyira szerető hű magyarjai között töltöni méltózták. Éghajlatunk felett is a Felsőges Asszony igen küdvezőleg nyilatkozik. A legf. budai udvar naponként szaporodik, a gárda, a testőrség s a cselédség legnagyobb része már leérkezett, s részint Budán, részint Pesten van elszállásolva.

Sebesültek javára a gróf Redei-féle kávéház kioszkjának megújítása alkalmával 71 ft gyűlt be. Ugyanez alkalmával a városi polgárság is adakozásra volt felszólítva tizedenként, hogy minő eredménnyel, még nem tudjuk.

Boldogult Ujfalvi Sándor temetése folyó hó 18-án, a kedvezőtlen idő dacára, nagy számu résztvevő közönség jelenlétében folyt le. A gyászravatal felett Szász Gerő tartott könyörgést.

Brassóbol a kir. kormányssék azon agasztó tudósítást vette, hogy ott a kolera kiütt. A kellő intézkedések eddig bizonyosan meg vannak téve, hogy a veszély tovább terjedésének útját lehessen állani.

A roppant szárazság ha még sokáig tart, tűkre lesz téve nálunk a tűrkézüztermés, mely pedig Erdélynek egyik legfőbb producuma. A szénatermes oly silányul üttött ki, hogy ha a múlt évek fölsülése némileg nem fedezné a szükségét, ballatlan drágaság állana be a takarmány-piaczokon.

Figyelmeztetés. A kolozsvári lövészgyerek által netalan érdeklő sportbarátok ezennel újabbán figyelmeztetnek, hogy az államdíjakra a nevezési zárnapp augusztus 1-sője déli 12 óra. — A lövészgyerek választmánya.

A napokban Wratlslaw és Hess tábornagyok Pestre érkeztek. Velük jött az egész udvari személyzet is.

A velencei királyságból 250 hordó ezüst pénz szállítottak Bécsbe, s onnét valószínűleg Komáromba.

Pestről fölfelé a közlekedés csak Pozsonyig terjed, a hadműveletek miatt.

A porosz kémeket egymásra fogják. A „P. H.“ írja e folyó hó 18-ról, hogy Budára két kémeket kísérték be, egyiket Pesten fogták el, a másikat a rákosi vaspálya állomásánál.

Említetett már a lapokban, hogy több volt honvédtiszt, tekintettel a fenforgó háborúra, szolgálatait Ö Felsőgeinek felajánlá. Mint halljuk, Ö Felsőge folyó évi július 8-án kelt legfelsőbb elhatározásával az alattvalói hűség e nyilvánosság legkegyelmesebb elismeréssel fogadni, s egyszersmind azon legf. kívánatát nyilvánítani méltóztatott, miszerint az illetők ajánlata az alakítandó magyar önkéntes csapatok szervezésénél lehetőleg figyelembe véssék.

A „N. Fr. Presse“ és a „Proesse“ július 17-diki számait a rendőrség lefoglalta Bécsben, és confiscálta.

Hir szerint Nyitra megyében már mutatkoztak egyes porosz csapatok, azonban ezek is visszavonultak. Egy kis kémszemle lehetett az egész, s legfeljebb a topographiai tanulmányozása a batárszéleknél.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, jul. 14. A „P. L.“ levelezője írja: „Velenceinek Franciaország részére történt átengedtetése folytán az a kérdés merül fel, hogy mi történjék már most az austriai hadseregben lévő olasz ezredekkel. A császári hadseregben 7 ilyen ezred van. A 13. (Bamberg), a 16. (Wernhard), a 26. (Mihály nbg.), a 38. (Haugwitz), a 45. (Zsigmond főhg.), a 79. (Frank) és a 80. (Holstein.) Ezen hét ezred katonái, kik között sok német, magyar és szláv tiszt van, most már francia alattvalók lettek. A Wernhard ezred, mely ezelőtt Mainz helyőrségének egy részét képezé, jelenleg a 8-dik szövetségi hadtestben van, a többi hat ezred pedig az északi hadseregnél, hol a csehországi csatákban kiváló részt vettek, főkép a Mihály nbg és Frank ezred. A Frank ezred, Skalitz mellett ezredesét, majd minden tisztjét elvesztette s velük közel 1000 embert. Midőn 1859-ben Lombardia Franciaországnak adatott át, ez meg Olaszországnak engedte, az akkori lombardiai ezredeknek esküjük alóli fölmentetése s illetőleg hazájokba bocsátatása majd fél év múlva történt meg. Másik felmerülő kérdés az, hogy kit illet már most ezen ezredek tartása addig, a míg a folyamatban lévő alkudozások befejeztetnek. Mert az nem igen látszik méltányosnak, hogy Austria tartsa, mivel Austria se kívánhatná, hogy ezen csapatok neki tovább istegyenek szolgáltatot; sőt nem is volna tanácsos azzal kísérletet tenni.“

A „N. Fr. Presse“ szerint, egy bécsi bankár, a ki 11-ken hagyta el Prágát, azt mondja, hogy a porosz király oly proclamatiót bocsátott ki, a minőt hinni és föltenni sem lehetett volna róla. Tudniillik azt mondja a király, hogy azért is jött, hogy a nemzetiiségi ügyet Csehországban és Morvában, ugymint éppen Magyarországon is győzelemre segítse.

Franciaország. Páris, jul. 15. A „Moniteur“ ezt írja: „A „France“ általánosságban a Reusz hg által hozott békejavaslatokról beszél; pedig a herceg nem hozott mást, mint a porosz királytól egy levelet Napoleon császárnak. Nem lehet eléggé önnunk a közönséget, hogy a magukat jól értesülteknek tartó lapoktól őrizkedjenek.“

A „Mem. Dipl.“ arról értesül, hogy ha a florenzi kabinet nem fogadja el Napoleon császár kezéből Velencét, hanem ezt meg akarja hódítani, úgy a velencei királyság lakosai általános szavazásra fognak bocsátatni azon kérdés fölött: viszszaállítsák-e a velencei köztársaság, vagy bekebelezessék-e Olaszországba ezen terület.“

A „N. Fr. Presse“-nek írják: „A politika kaleidoskoppá válik, mely minden pillanatban más képet tár fel. Köztudomású dolog, hogy a benyomás, melyet a porosz király levele előidézt, első pillanatban lehetőleg kedvezőtlen volt. Benedetti sürgőnyt kapott, melynek folytán utra kelt a főhadiszállásra, és mely könnyen lehetett volna fontos események kiinduló pontjává. Azonban ezen első akadály elsimított, különösen a császárnak Napoleon herceggel való többszöri értekezése folytán, ki az összeköttetésben Auszriával a császárság által tizenhat év óta követett politikai rendszertől való eltérést látott. Ismételve távirat Benedettinek, és az, még mielőtt a főhadiszállást elérte, visszatért Berlinbe. Azt hiszik, hogy ezen poroszellenes diplomata most azért hivatott személyesen, hogy bizonyos általa már többször indítványozott javaslat fölött szóbelileg nyilatkozzék. A fordulat a válság tétpontján következett be: a minisztériumban már azon kérdés is merült föl, vajlon nem érkezett-e meg azon időpont, melyben a törvényhozó testület egybehívandó volna, hogy ezelőtt a helyzet által parancsolt javaslatokkal föllépjenek. Drouin de Lhuys egyáltalán ezen véleményben volt és a császárné ebben gyamolítá őt. Azonban Napoleon hg, Rouher és néhány más miniszter ellene szóltak az Austria melletti beavatkozásnak, és a császár végül az utóbbiak részére állt. Ő a semlegesség politikája mellett maradt, és ezzel ki van fejezve, hogy Bismarck programjának nagyobb részét elfogadja; Austria kizárása a szövetségből, mint azon pro-

gramm fűponti, szintén megnyerte Franciaország beleegyezését, a június 11-ki leveli ismert helye daczára. Mint állítják, Anglia és Oroszország magatartása is lényegesen hatott a császár elhatározására, mint mely hatalmak folytonosan kinyilatkoztatták, hogy ők Franciaország törekvéseit gyámoltatni fogják, míg azok nem válnak fegyveres működéssé. Benstnak hosszas értekezése volt Dronin de Lhny-val, melyből lesújtó benyomások között jött el. Az új alapon már megkezdődtek az alkudozások Austriával és itt általában bízák, hogy a bécsi udvar, ha magát még Franciaországtól is elhagyatva látja, az elkerülhetetlennek meg fogja magát adni. — Bármily hihetlenné tessék is, már nem foroghat fűnn a fölött semmi kétség, hogy Bismarck az 1848-diki magyar alkotmány visszaállítását követeli, és e követelésének megnyerte a francia császárt is.

Németország. Frankfurt, júl. 14. A „Post Ztg.” jelenti: „A szövetségiülés folyó hó 11-kén elhatározta, tekintettel a jelen viszonyokra, hogy a szövetségi kormányokkal zavartalanul folytatassa közlekedését, székhelyét ideiglenesen Augsburgba teszi át.” A német szövetségiülés tagjai ma Augsburgba utaztak, s ideiglenesen ott fognak működni.

A „N. Fr. Presse” írja: „A francia közbenjárás igénybevétele Austria által déli Németországban igen rossz benyomást idézett elő. A „Nürnb. Correspond.” már is mondja, jobb a Poroszországgal

való egyezkedés, mint az Austriával való szövetség francia protectoratus alatt. Austria nélkül a közép-államok Poroszországgal szemben sem tehetnek, és Austriával nem érthetünk tovább egyet. Följegyezzük ezen okoskodást, mint balsikertű követelményt. Franciaország igénybe vétele, mint a helyzet mutatója, igen keveset használt nekünk és Bajorországnak, Württemberg stb. azon vannak, hogy tőlünk meneküljenek, mintán a háború szerencséje tőlünk elfordult.”

A hercegségek már most szintén Poroszországgal nyilatkoznak. Kiejből jelentik 9 ről a porosz lapoknak: „A város tekintélyes polgárai néhány nap előtt a porosz királyhoz intézett föliratban a porosz győzelmet alkalmából üdvözlésüket fejezték ki, és egyszersmind azon vallomást is tették, hogy a hercegségek tökéletes egyesülése Poroszországgal egyedül nyújt biztosítékot a külső biztonságra, és Schleswig-Holstein belső jólétére. Haderőben hasonló feliratra készülnek.”

Oroszország. Pétervár, júl. 13. Egy csári nkáz jelent meg. Ebben szó van azon vizsgáló bizottmányról, mely Karakasoy merénylete alkalmából Murawieff tők elnöksége alatt működött. Az eredmény annak kitűzésében áll, hogy „Oroszország több vidékén a kormányhatalom a kormányforma elleni összeesküvés fedezetet fel.” Egy rendkívüli büntetőtörvények alkottatják Gagorin herceg elnöksége alatt. Oroszországnak a mostani honodalmaiban szigorú semlegességet fog követni.

A „Russische Correspond.” azt mondja egy hivatalos helyzetet ismertető cikkében: A Közép-

Európában üldöklő pusztító háború az orosz nép és kormánya állását nem változtatta meg a hadviselő irányában. Mely szomorúsággal tekintünk a gazdag és szép Németországra súlyosodó szenvedésekre és csak abbéli szilárd meggyőződésünk, hogy kormányunk a szigorú semlegességhez mind végig ragaszkodni fog, tartja főnnpártatlanságunkat. Mert semmi sincs kevésbé okadatolva, mint az orosz csapatok üszvevadásáról szóló hírek. Ezen, bizonyos lapok által rendszeresen terjesztett hírek időszakonként vád alakjában ismételve keringnek, de jelenben épp oly kevésbé van alapjuk, mint máskor. Oroszország szilárdan el van határozva a semlegességre. — A porosz „National Ztg.” orosz forrásból következtetéseket írta magának Austriáról: „Azon hírt, mely rövid idő előtt több lapban megfordult, hogy Austria titokban új alkudozásokat iparkodik megkezdni Franciaországgal, ma megérősittem. Azon helyzetben vagyok, innel a legjobb forrásból azt közölhetni, hogy Austria Párisban nagy erőfőjtést tesz, hogy Franciaország befolyását maga részére kinyerje. Európa térképének megváltoztatását olyképp indítványozza ott Austria, mely szerint Poroszország Szászországot, Hannoverát és az Elbe hercegségeket nyerné (Kurheessen elhallgatja), a hannoverai király egy újra alkutandó westphaliai birodalom élére állana és a katolikus szász kir. ház a lengyel királyi trónra helyeztetnék — minthogy még hajdani időkből bir rokonszenvel

Lengyelországban. Franciaország jó szolgálataért Begiummal kárpótoltatnék és Austria déli Németországban keresné kárpótoltatását, míg Velenczét odaengedi. A dolog elég kalandosan hangzik; de forrásom oly biztos, hogy föltétlenül bízom benne.”

Ujabb. Pestről távirják júl. 19-ről: A kormányközégek vesznek igénybe minden közlekedési eszközt Bécs és Buda közt. A tegnap várt bécsi lapok ma is kimaradtak. Hír szerint Wágramnál ütközet foly.

— A mint az „Arad” írja: A moldva-oláhországi katonaság az ergelyi határra nyomul elő.

Gabonaár Kolozsvárról július 19-kén 1866.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 frt 80 kr. Elegybúza 4 frt 6 kr. Rozs 3 frt 6 kr. Árpa 2 frt 40 kr. Zab 1 frt 80 kr. Török-búza 4 frt 65 kr. Pityóka 2 frt 8 kr. Marhabús fontja belváros 13, külvárosban 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 19-kén: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 60.— 5% Metalliques 100 frt 55.75.— Bankrészvény 669.— Hitelintézeti részvény 200 forint 136.60. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr. 132.50.— Ezüst 127.— Cs. kir. arany 6.28.— 1860. kölcsön 72.80.

Július 14-kén: Földtehermentési kötvény magyarországi 59.— Erdélyi 53.—

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyilttér.

Torda, június 27. 1866.

A „Kolozsvári Közlöny” közlekedési számában a mint saját tapasztalatunkból is meggyőződünk, a valódi tényálláshoz híven — voltak először az az durva visszaélések, melyek a jelenlegi kolozsvári várm. hasznabírói által elkövetettek. Minthogy ez általommal a kolozsvári tanács ezen visszaélések korlátozására fel volt kérés, mindazon Torda és Enyed vidéki utazók, kik az illető árendátor által becsülfőkben is gorombán megsértettek, azon reményben voltak, hogy a nemes tanács erélyes intézkedése által gátat vetend a sok visszaéléseknek, azonban fájdalommal kelle újabb tapasztalatunk, hogy vagy semmi intézkedés sem történt e tekintetben, vagy pedig a tanács intézkedése meghínsult. Bár mint álljon is a dolog, a ma előfordult esetet, melynek csak a véletlenség állott utjában, hogy bizonyos szerencsétlenség nem történt e emberi élet nem lett áldoztatja a vámszedő durva erőszakosságának. B. I. Torda egyik tekintélyes polgára, a mai napon törvényes ügyei elintézése végett Kolozsvárra kénytelenítve elmenni, a vámsorompónál, a nélkül, hogy a vámos által fel lett volna szólítva, a

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalában semmi felelősséget nem vállal a szerkesztőség. Szerk.

vámilletéket lefizette, ez utóbbitól ez iránt igazolási jegy állítván ki, a val nevezett B. I. magát az alig 50 lépésreire leskelődő kén előtt igazolta is, evel azt híven, hogy az organizált purgatorium törvényeinek eleget tett, az igazolási jegyet kocsiába dobta. Hazajövet azonban, mintán még Izrael több kémei által is megmozgatott, a sorompónál ujjolag, még pedig a legdurvább modorban szólított fel a mámosos állapotban dőlőingező vámszedő által az igazolási jegy előmutatására, míg azonban a jegy a szekeréből előkeresett volna, a sorompóhoz ér egy kolozsvári polgár, ki, mintán a sorompó felnyitását több verben ok nélkül kérte volna, maga szándékozott azt felnyitni, mit észrevén a vámos puskát ragadott és csak is azon körülménynek lehet köszönni, hogy emberi élet kiemeltett meg, hogy a puskát csőtörtősköt mondot és az említett polgár szekerét hátrahagyva, a feleki hegyen keresett menedéket. A nélkül, hogy ezen esetet bővebben illusztrálnók, szükségesnek tartjuk, még pedig a Kolozsvárra utazó közönség érdekében a kolozsvári t. ns. tanácsához azon kérdést intézni, hogy van-e törvény arról, hogy utas akárhányszor napjában és akármelyik subancztól uton utfelén a vámfizetését igazoló jegye előmutatására szoríttassék, s ha van, miért nincs kibírdetve, vagy a sorompó mellé kifüggesztve? hogy az

ily titokban avatlan utas az ominosus vámjegyre legalább is annyi gondot fordítson, mint a nemzeti bank szászására, szerény véleményünk szerint a szegény utas talán a legszigorubb drákói vámtörvénynek is eleget teszen, ha a kiszabott és nem tudjuk minő alapon kétszerezett vámdíjt lefi-

zelvén, magát a hasznabíró egyik fogdmege előtt egészen igazolja.

Hogy e fennírt tényállás ugy történt a mint írva van, igazolja Bornemisza József,

Piaci árak:

		krajczárookban.						
Nagy-Várad, július 3.	3.	370	320	280	190	200	270	16
Besztercze, „ 10.	10.	480	—	—	—	160	484	10
Brassó, „ junius 30.	30.	660 ³ / ₄	586 ¹ / ₂	513—475	417—385	186—180	492 ³ / ₄	11
Dézs, „ július 10.	10.	500—460	440—400	340—300	—	200—170	440—420	8
Károlyfehérvár, junius 30.	30.	508—500	460—454	344—338	—	190	374—370	12
Maros-Vásárhely, július 12.	12.	420—410	350—345	335—312	—	125	384	11
Nagy-Enyed, „ 12.	12.	480—420	420—380	320—280	—	180—160	320—320	10
Szamosújvár, „ július 16.	16.	480—360	390—310	325—300	—	190—170	400—400	10
Szászváros, „ július 7.	7.	440—430	340—330	300—290	—	216—212	320—310	10
Szász-Régen, „ július 12.	12.	420—380	320—300	270—250	208—200	170—160	340—300	11
Szeben, „ július 13.	13.	427—373	347—293	293—293	240—240	140—127	333—307	13
Sz.-Udvarhely, „ 10.	10.	480—480	400—400	400—400	—	170—170	400	10
Torda, „ július 7.	7.	534—426	426—400	418—410	000—000	186—180	374—370	11

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 590 1866.

(237)

(1—3)

Hirdetmény.

Az erdélyi országos tébolyda betegei és ápolói élelmészése, és külön a kenyér-részleteknek 1866 évi october 1-től 1867 évi september utolsó napjáig leendő biztosítására a nevezett intézet irodájában szombaton f. é. augusztus 11-kén d. e. 9 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni.

A vállalkozás, valamint a megköthendő szerződés föltételei az említett irodában naponta a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Mindenik árlejtő köteles a szóbeli árlejtés elkezdése előtt 200 ftot e. é. bavat-pénzt letenni; mely összeg azonban neki a vállalkozás-ár kitűdása után azonnal visszaadatik.

Szabályszerűleg kiállított, sajátkezűleg írt, 50 kros bélyeggel és 200 frt bavat-pénzzel ellátott, a vállalkozó nevét, lakhelyét, s polgári állását tartalmazó, valamint is számokkal és betűkkel világosan kifejtett, százaléki csökkenést tartalmazó irásbeli ajánlatok, melyekben egyszersmind azon nyilatkozat is foglalva legyen, miképen a vállalkozó a vállalkozásnak minden követelméit ismeri, és hogy ő ezen követelmeknek magát föltétlenül aláveti, f. é. augusztus 1-jén pontban 9 óráig d. e. beadathatónak, későbbben beérkezendő vagy más tekintetben tökéletlen irásbeli ajánlatok nem fogadtathatnak el.

A biztosítók, mely a szerződésalkötés aláírása előtt, az az: legkésőbbben 24 óra alatt a végrehajtott árlejtés után az intézet pénztárába akár készpénzben, akár pedig a napi árfolyam szerint számítandó állam-kötvényekben letendő, 1600, az az: Egy ezer hat száz forint o. é. az élelmészésre nézve, a kenyér vállalkozására nézve pedig 300-az az: három száz forint o. é.

Nagy-szeben, július 17-kén 1866.

Az erdélyi országos tébolyda igazgatósága.

NEM HIVATALOS.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárról. Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyen, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyen, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvárról kapható:

Legújabb csata-térképek!

Németországi csata-térkép 25, 50, 60 kr., 1 frt.
Olaszországi „ 20, 60 kr., 2 frt 3 frt.

Csatahely jelző-lobogók. 12 darab 10 kr.

Uj varázs-fényképek!

6 darab varázs-fénykép, hozzá valókkal együtt és használati utasítással 50 kr.

Egyházi szent beszédek,

melyeket különféle alkalomra írt és mondott Péterfi Sándor hévizi pap.

Uj folyam 3-dik és 4-dik füzet.

Egy-egy füzet ára 1 frt.

AZ ELÁTKOZOTT.

Regény 4 füzetben. Írta egy névtelen abbé, francziából fordította Henter János. Ara 4 frt.

Az általános polgári törvénykönyv,

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes;

minden a legújabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva.

Írta Hilibi HALLER KÁROLY,

a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és kereskedelmi jog, csődrendtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az igazságügyi elnök. államvizsgálati bizottságnak tagja.

Ára 6 frt o. ért.

Rendszeres utasítás

tökéletes szép és gyors írás

legrövidebb idő alatti elsajátítására. Gymnásialis, ipar-, real- és kezdő tanodák használatára összeállította Fiedler Tamás Kolozsvárról.

Ára 1 frt oszt. ért.

(196)

Kolozsvárról belső-középutca **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésében, mindég friss minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNEDV

mell-betegeknek.

Használati utasítással együtt 1 üveg ára 87 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é.

KROMBOLZ orvostudor

GYOMOR-LIKÖRE.

Ezen oly szerencsésen összeegyeztetett vegyület gyógyerejű növényekből készül és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlatos pedig tüdőves kisértőnek vadászaton, helységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegítő igen jótékonyan foly be az egészségre. Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é.

Engelhofer G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, kesztesont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menek után, általános testgyengeség, oldalityalás aranyeres bántalmak ellen és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essencia, egy üveggel 1 ujfért, használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvárról, KOZÁK EDE kereskedésében.

Ugyisintén a következők:

Dr. Calloud. Geleszta-szeletek, egy skatulya használati utasítással 30 kr.

Dr. Koch Növény-Bonbonja, köhögés ellen, egy skatulya 40 kr.

Seidlitz-porok, egy skatulya 1 frt.

Dr. Pagliano Szirupja, egy üveg használati utasítással 1 frt 50 kr.

Palacsfőreg elleni szer egy üveg 30 kr. o. ért.

(3—*)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

2 1/4

(223)

A gyermekeket a görvélőtől megmentendő, ajánlom az általam feltalált

„Gilisza csokoládét”

minden harmadik hónapban rendszeresen beadatni, akár gyanyai Gilisza-t, akár

nem, és miért is meg van írva a feliratokon és a könyvecskékben mely 59

bizonyítványt foglalt magába.

Ára egy darabnak 20 kr. nála minden helyben 6 darab 1 frt.

A megrendelések azonnal a biradalom minden részébe a legbiztosabban posta után

vételrel teljesíthetnek alólt által.

Kapható Kolozsvárról: csak is egyetül Schütz Károly urnál,

Még a könyvecskékben jegyzett bizománysaimnál.

KRÓCZER ÁGOSTON a. k. gyógyszerész Tokajban.

(223)

(3—3)

(223)

(223)

(223)

(223)

(223)

(223)

(223)

(223)